

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

AK
Wilno

11 1984
001 1935

Idy org. Halina Jrena

KRYŻANOWSKA Halina Jrena

zd. Krzyżanowska
ps. "Muchomor"

546 / WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TĘŻEN — KRZYŻANOWSKA Halina Jrena
z d. Krzyżanowska
p.s. „Huchomar” 546/USK

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa ✓
- I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora -
- I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora -

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

- III/1 – dot. rodziny relatora -
- III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. -
- III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) -
- III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. -
- III/5 – inne... -

IV. Korespondencja ✓

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓

I 11 Relacja Własna

- Biogram oprac. przez Macieja Kryżanowskiego, podpisany maszynopis, k. 2 s. 12

I/A/A

HALINA IRENA KRZYŻANOWSKA z d. Krzyżanowska ps. " Muchomor " (1909- 1984) instruktorka hufców szkolnych PWK w Bydgoszczy, żołnierz W.S.K. placówki Armii Krajowej w Białowieży Okr. Białostocki krypt. "Pełnia " .

Urodzona 10 XII 1909 w Rydze (Łotwa). Córka Wawrzyńca Aleksandra Krzyżanowskiego i Ludmiły Ludwiki z d. Herynowskiej. Dzieciństwo spędziła w majątku rodzinnym "Plemborg " na Litwie, gdzie pilęnowano tradycje polskie oraz działano konspiracyjnie dla odzyskania niepodległości Polski. W 1915 r. wraz z rodzicami i o rok młodszym bratem Olgierdem zesłanymi na Sybir przebywa w Semipałatyńsku, gdzie w 1918 r ojciec i matka wstępują do V Polskiej Dywizji Syberyjskiej. W 1922 r wraz z rodziną wraca do kraju i mieszka w Bydgoszczy . W 1923 r. zostaje przyjęta do III klasy gimnazjum żeńskiego, uzyskując świadectwo dojrzałości Liceum Handlowego w 1930 r.

W gimnazjum działała aktywnie w ZHP uczestnicząc w licznych obozach zdobywając sprawności harcerskie. Jako drużynowa bierze udział w akcji wychowawczej oraz w szkoleniu młodszych roczników harcerek.

Będąc w Liceum wstępuje do PWK (OPKdOK) i kończy kurs instruktorski na obozie w Garczynie koło Kościerzyny. Po ukończeniu liceum działa w dalszym ciągu w tej organizacji otrzymując nominację na chorążego sztandaru P.W.K., który wręcza Komenantka Naczelną O.P.W.K. na uroczystości przekazania sztandaru Koła P.W.K. w Bydgoszczy w 1932 r. Do wyjścia za mąż w 1935 pracuje jako księgowa w Tartaku Państwowym Zimne Wody w Bydgoszczy, gdzie prowadzi w ramach programu P.W.K. kursy z zakresu przesposobienia wojskowego.

Mąż Haliny Tadeusz Rafał Krzyżanowski inżynier leśnik, pochodzący z Wilna, należy do rodziny o wielkich tradycjach niepodległościowych.

Był żołnierzem gen. Żeligowskiego i odznaczył się męstwem uzyskując Krzyż Walecznych i Krzyż Litwy Środkowej.

Wraz z mężem przenosi się do Gdyni a potem do Lwowa, gdzie rodzi syna im. Zbigniew. W 1938 r jej mąż Obejmuje stanowisko dyrektora Tartaku Państwowego w Gródku k. Białowieży , tam też zostaje ich wojna we wrześniu 1939 r.

Wkraczające po 17 września oddziały Armii Czerwonej aresztują Tadeusza i osadzają w obozie pracy za Uralem. W 1941 r. w wyniku porozumienia Rządu R.P. w Londynie z Rządem Sowieckim zostaje on wypuszczony na wolność - i wstępuje do formacji W.P. gen. Andresa i w randze porucznika bierze udział w pierwszych walkach na Bliskim Wschodzie, gdzie ginie.

Halina wraz ze swym małym synkiem pozostaje w Białowieży, gdzie pracuje w tartaku jako księgowa. W maju 1941 r. zostaje wraz z mieszkającą tam grupą Polaków, zakwalifikowana na wywóz do Z.S.R.R. Wybuch wojny Niemiecko- Sowieckiej oraz pomoc sąsiadów chroni ją i syna od wysyłki na Sybir, gdzie już uprzednio - jak wspomniano, już przebywała w niewoli sowieckiej.

Okupacja przez Niemców ziem Rzeczypospolitej na wschód od Bugu oraz stosowane represje w stosunku do ludności polskiej, przy równoczesnym popiraniu ludności białoruskiej, ukraińskiej i "białych rosjan", wywołują zbrojną samoobronę ze strony mieszkających tam Polaków. Małe mieszkanie Haliny, staje się miejscem spotkań organizującej się grupy Z.W.Z.

Po odnawianiu kontaktu z oddziałem A.K. "Ostoi" / Wacław Rejmak /, który działa na Podlasiu w 1943 r. Halina zostaje szefem placówki, będącej punktem kontaktowym oddziałów partyzanckich.

Puszcza Białowieska, łącząca się z Puszczą Knyszyńską, mokradła i trudno dostępne knieje są terenem działania różnych grup partyzanckich.

W 1944 r. są tutaj również liczne grupy partyzantki radzieckiej. Po krwawych bitwach z Niemcami chroni się w Puszczy Białowieskiej Ukraińska Dywizja Partyzancka im. Izydora Kowpaks, zabierając mienie i dokonując gwałty. Wówczas Halina ukrywa się wraz ze swym synem u znajomych nie związanych z konspiracją.

Po ustaniu działań wojennych w końcu maja 1945 r. opuszczają Białowieżę przenosząc się do Bydgoszczy, gdzie zamieszkują wraz z jej matką Ludmiłą i bratem Maciejem.

Halina rozpoczyna wpieryw pracę w Zarządzie Młynów Państwowych a następnie jako główna księgowa Zarządu Aptek, którego kierowniczką jest mgr.farm. Maria Biała ps."Magda". Obydwie znają się bardzo dobrze z czasów szkoły oraz pracy społecznej w latach przedwojennych.

W początkach 1945 r. Halina wraz z synem przenoszą się do Zakopanego, gdzie pracuje w swym zawodzie. Zajmuje się również artystycznym rękodzielnictwie pomagając rodzinie syna w wychowaniu dzieci.

Działa aktywnie w Zakopiańskim P.T.T.K. jest entuzjastką Tatr, gdzie jej syn pracuje jako przewodnik wysokogórski i członek GOPR u.

Umiera 24 kwietnia 1984 i jest pochowana na cmentarzu rzymskokat. w Zakopanem.

Biblij. Archiwa Rodzinne

Maciej Krzyżanowski

IV Korespondencja
(1994) k.1

IV/A

Sopot 15 luty 1997

Droga ZO !

Wraz z najlepszymi pozdrowieniami przesyłam w załączeniu trzy biogramy mej matki, siostry i żony w następnej przesyłce prześlę moje uwagi dot. wykrytych usterek w Słowniku Biograficznym część 2 ,który u nas w Gdańsku został bardzo dobrze przyjęty i będą dalsze zamówienia. Mam obecnie masę pracy, stąd opóźnienia.

Przepraszam za mój własny koślawy maszynopis

Z serdecznym ucałowaniem rączek

Kuba

T. 546 / WSK

AK
Wilno

KRZYŻANOWSKA Halina Jrena
z d. Krzyżanowska
ps. "Ruchomor"

V. Wypisz ze środków

+ +

Białowieża
placówka
A.K.

Halina Irena Krzyżanowska z d. Krzyżanowska ps. Muchomor
ur. 10 grudnia 1909 r w Rydze zm. 22 Kwietnia 1984 w
Zakopanem. W latach trzydziestych instruktorka i chorąży
P.W.K. w Bydgoszczy / 1934 r. zdjęcie /. Poślubia w 1935
w Bydgoszczy Tadeusza Rafała Krzyżanowskiego ur. 1 list.
1900 r w Bezdanach w Wileńszczyźnie. Uczestnik wyswobodze-
nia Wilna w 1920 pod gen Żeligowskim-kuzyn "Wilka" Krzy-
żanowskiego. w 1939 r wywieziony przez Sowieców potem wal-
czy w armii Andersa, gdzie ginie. Halina Krzyżanowska w c-
sie okupacji przebywa w Białowieży, gdzie mąż był dyr. tar-
taku państwowego. Nawiązuje łączność z placówką A.K. pro-
wadząc melinę i punkt podrzutu poczty dla oddziałów leś-
nych - relacja brata Macieja Krzyżanowskiego z dn.
16 sierpnia 1993 .

M.K.

T. 546 / wsk

Pwk
AK
Wilno

KRZYŻANOWSKA Halina
2 d. Krzyżanowska
ps. „Muchomor”

vi. Fotografie

1. zdj. portr., [b. ol.], repr. (8,5 x 12) szt. 12
2. stoi ze sztandarem Pwk, Bydgoszcz 1931 r.
repr. (8 x 14), szt. 1

Z. Świątaj. 2013 v.

1. WSK

Teles: osobowe

2. T. 546/wsk

3. repr. b.d.j 8,5x12

4.

5. KRZYŻANOWSKA

Halina

ps. "Muchomor"

6. N.N

7.

8. uwagi: Opis fot.

- Halina Krzyżanowska

z d. Krzyżanowska

ps. Muchomor.

ur. 1908 - zm. 1984 r.

VI/4

FUNDACJA ^{VI/5}

Malina Kuzniecowa
z d. Kuzniecowa
ps. "Mudrowiec"

nr. 1909 zm. 1984

8. uwagi: Opis na odwrocie fotopr.
Bydgoszcz 1939r. Uroczystość przekazania Szatanemu Pułk-
Trybunał honorowa - obecność prezydentowej Mościckiej
i oficjalnych gości stoi ze szatanem Pułk - Halina
Krzyszczowska

Byegoszu 1931, zroynkoti i juchazauig
Standard P.W.K. -

Trybuna Kocorova -

Obok prezdentowej kofidkiej i oficjanzek
goiu stoi ze Standardem P.W.K.
choroz - Halina Kuyzawoska

177

v/2

FUNDACJA

Halina Kuyzawska
p. Mielodun

zdjęcie z 1946r

ŻENIETY ZAWACKIE

KRZYŻANOWSKA HALINA JELENA

